

Dźwigi od CHMIELEWSKIEGO w radomskiej Elektrowni

W budynku, w którym obecnie mieści się Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej przez wiele lat wytwarzano światło i ciepło dla Radomia. Obecnie „Elektrownia” staje się regionalnym centrum sztuki, integrującym wszystkich zainteresowanych działalnością twórczą, zwłaszcza ludzi młodych. W przebudowanych obiektach dawnej elektrowni stworzono nowoczesne i funkcjonalne centrum kultury, w którym komunikację ułatwiają dźwigi firmy CHMIELEWSKI.

Historia obiektu

Miasto zostało po raz pierwszy oświetlone światłem elektrycznym 16 marca 1901r., a energia ta została wytworzona właśnie w tym budynku.

Pierwszym właścicielem elektrowni było Rosyjskie Towarzystwo Elektryczne „Union” S. A. Z Petersburga, z którym 14 kwietnia 1900r. magistrat miasta Radomia zawarł umowę na budowę i eksploatację stacji elektrycznej. Dwa miesiące potem, 15 czerwca, zatwierdzono projekt techniczny budynków elektrowni, a już w lipca rozpoczęto budowę nadzorowaną przez inż. Witolda Ildzikowskiego. Od 1901r. w elektrownię zaangażował się kapitał belgijski, a 16 marca tego roku Radom pierwszy raz został oświetlony światłem elektrycznym. W 1908 spółkę przejęło Towarzystwo Przedsiębiorstw Elektrycznych S. A. z Berlina, w 1913r. zmieniające nazwę radomskiego oddziału na Radomskie Towarzystwo Przedsiębiorstw Elektrycznych S. A. w Radomiu. W czasie I wojny światowej, w 1915r., wycofująca się przed wojskami niemiecko-austriackimi administracja rosyjska nakazała demontaż

i wywiozła do Rosji 60% urządzeń elektrowni. Po krótkim ożywieniu sytuacji gospodarczej (1937-39), związanym z powstaniem Centralnego Okręgu Przemysłowego wybuchła wojna i znów nastąpiła bezwzględna eksploatacja elektrowni przez, tym razem, niemieckiego okupanta. Niemcy zdemolowali i częściowo wywieźli dwa z trzech agregatów prądotwórczych. Trzeci uruchomiono kilka dni po wyzwoleniu miasta, 16 marca 1946r. W latach 1956 – 1963 opuszczony budynek dawnej elektrowni miejskiej niszczał, do czasu, gdy zaczęto w nim wytwarzać energię cieplną. W 1963r. uruchomiono w nim ciepłownię miejską Nr 3 zasilającą w ciepło i parę technologiczną szpital miejski na ulicy Tochtermana. Ciepłownia NR 3 zakończyła swoją działalność na koniec sezonu grzewczego 1997/1998. „Radpec” przeniósł swoje biura do frontowej części budynku i przybudówki. Pod koniec lat 90. w budynku lokują się biura różnych miejskich agencji i instytucji. Dawną halę wymiennikowni zaadaptowano na salę konferencyjno-bankietową, najpierw wykorzystywaną przez Urząd Miejski, potem przez prywatnego dzierżawcę. „Radpec” zajmuje piętro, gdzie są Dyspozytornie Mocy Ciepłej i Pogotowie Ciepłe.

24 maja 2005r. Gmina Miasta Radomia przekazała obiekt i działkę Zarządowi Województwa Mazowieckiego. Wówczas dawna elektrownia miejska stała się siedzibą Mazowieckiego Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” w Radomiu.

Obiekty Mazowieckiego Centrum Sztuki Współczesnej

9 października 2006 – Ogłoszono konkurs architektoniczny na zagospodarowanie dawnej elektrowni na centrum sztuki współczesnej, zaś 20 kwietnia 2007 nastąpiło podpisanie umowy z Biurem Usług Projektowych Andrzeja Kikowskiego z Warszawy – zwycięzcą konkursu architektonicznego. W wyniku przetargu generalnym wykonawcą robót budowlanych została firma ROSA-BUD z Radomia.

CHMIELEWSKI DŹWIGI (3)

Adaptacja budynku miejskiej elektrociepłowni na potrzeby centrum sztuki współczesnej w sumie kosztować będzie 17 mln 539 tys. zł i zostanie w całości sfinansowana z budżetu Województwa Mazowieckiego. Na ten cel zarząd Mazowsza zagwarantował 25 mln zł. Pozostała suma zostanie przeznaczona na wyposażenie nowo powstałego Centrum. Prace, które obejmowały remont obecnego budynku oraz dobudowanie nowych elementów zakończyły się w 2013 roku. Nowy obiekt ma ponad 5 000 metrów kwadratowych powierzchni i trzy poziomy. Znajdują się w nim m.in. siedem sal wystawowych, biblioteka, kawiarnia, księgarnia, kino na 120 miejsc, pomieszczenia biurowo-administracyjne oraz parking podziemny. Do celów ekspozycyjnych zaadaptowany zostanie również stary piec, gdzie zostanie urządzona galeria małych form.

Opis koncepcji architektonicznej budynku

Założeniem projektu jest połączenie istniejącego zabytkowego budynku z nowoczesną architekturą. Centrum ma być odbierane jako integralna część swojego otoczenia. Dążono do tego, by efekt dodawania „starego” do „nowego” był czytelny dla odbiorców. Dlatego statyczne, ciężkie, ceglane bryły hali zostały uzupełnione o szereg mniejszych, dynamicznie ukształtowanych elementów wykończonych perforowaną blachą pokrytą połyskującym czarnym lakierem. Ważnym elementem zewnętrznej przestrzeni centrum jest urządzone na skarpie kryjącej fragment budynku z wjazdem do garażu,

wznoszący się park. Przebywanie w nim da możliwość obserwowania otoczenia z góry, a także spędzania pogodnych dni na bezpośrednio sąsiadującym z obiektem zielonym wzgórze. Od strony ul. Narutowicza skarpa parku będzie tworzyć pochyłą platformę widokowo-ekspozycyjną, zaś od strony zabytkowej części obiektu zielony taras widokowy. Wejście na sam szczyt skarpy umożliwi wgląd do wnętrza centrum.

W sąsiedztwie parku umieszczone zostało wejście z towarzyszącym mu sporym podcieniem, zachęcającym do wkroczenia do środka. Rozwiązanie przestrzeni służących przemieszczaniu się wewnątrz centrum nawiązuje do tradycji wielkich gmachów operowych i muzealnych.

Najmocniej zaakcentowanym kierunkiem jest oś kompozycyjna centrum, wiodąca do jego części edukacyjnej. Została ona ukształtowana jako doświetlona od góry przestrzeń o wysokości większej niż szerokość. Ważny jej element stanowią biegnące w jednej linii schody. Idące nią osoby będą miały kontakt wzrokowy z fragmentami części ekspozycyjnej. Będą przechodzić pod mostkiem łączącym znajdujące się po dwóch stronach drogi sale wystawowe pierwszego piętra i widzieć korzystające z niego osoby zwiedzające ekspozycję. Będą też mijać wejście do części wystawienniczej centrum.

Poszczególne części funkcjonalne centrum rozmieszczono tak, by przenikały się ze sobą przestrzennie. Celem tego jest sprawienie, by korzystający z poszczególnych działów centrum mieli świadomość bogactwa jego programu. Jednocześnie drogi osób znajdujących się w każdej części nie przecinają się

w jednym poziomie z drogami korzystających z innych części. Każdy z fragmentów centrum będzie funkcjonował autonomicznie, także w czasie, gdy pozostałe będą zamknięte. Stworzono również możliwość wyjścia z programem centrum na zewnątrz. Sztuka może być eksponowana we wspomnianym ogólnodostępnym „wznoszącym się parku”, a także na umieszczonym na poziomie pierwszego piętra tarasie. Taras jest przystosowany również także do plenerowych projekcji filmowych. Stworzono też możliwość otwierania dostępu do niego bezpośrednio z parku.

Ukształtowanie Mazowieckiego Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” ma sprawić, by było ono atrakcyjne nie tylko dla osób zainteresowanych sztuką współczesną (choć ma ona pozostać jego najważniejszym elementem), ale wszystkich, którzy pragną w sposób kulturalny spędzić czas w miejscu uważanym przez nich za własne.

Dźwigi

Funkcjonowanie obiektu mającego tak szerokie zastosowania nie mogłoby się obyć bez sprawnie działających urządzeń transportu bliskiego. Dźwigi dla radomskiej „Elektrowni” dostarczyła firma CHMIELEWSKI DŹWIGI S.C. z Konstancina-Jeziorny

Oprócz funkcji czysto użytkowych, zamontowane urządzenia musiały spełniać pewne kryteria wizualne i wpisywać się w architekturę budynków.

W sumie firma CHMIELEWSKI dostarczyła do „Elektrowni” trzy dźwigi.

Niewątpliwie największe wrażenie na pasażerach robi plecakowy dźwig panoramiczny w szybie szklanym o wysokości podnosze-

nia 7,6m. Jest to jednostka bez maszynowni o udźwigu Q = 630kg., wyposażona we wciągarkę Sassi G300, przemieszczającą kabinę z prędkością 1m/s.

Kolejny z zamontowanych dźwigów elektrycznych posiada udźwig Q = 1600 kg lub 21 osób. W tym przypadku kabina została wykonana ze stali nierdzewnej, a wysokość podnoszenia wynosi również 7,6m.

Firma z Konstancina-Jeziorny dostarczyła do budynków Mazowieckiego Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” również dźwig hydrauliczny o udźwigu Q = 3500 kg i wysokości podnoszenia 3,33m, wyposażony w agregat z silnikiem Buchera.

Grzegorz Majak

CHMIELEWSKI

CHMIELEWSKI-DŹWIGI

Produkcja, modernizacja,
konserwacja dźwigów
oraz komponenty

☎ 22 20 11 668 ✉ info@chmielewski-windy.pl 🌐 www.chmielewski-windy.pl